

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Brigity Chrastilové a JUDr. Bohuslava Hnízdila v právní věci **žalobkyně: V. R.,** zastoupena Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem, se sídlem Františkánská 7, Plzeň, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 1. 2002, č. j. OAM - 3847/VL - 14 - P17 - 2000, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 9. 12. 2003, č. j. 46 Az 149/2003 - 27,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 1. 2002, č. j. OAM - 3847/VL - 14 - P17 - 2000, žalobkyni (dále jen „stěžovatelka“) nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a současně bylo rozhodnuto, že se na stěžovatelku nevztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. Po zhodnocení údajů sdělených stěžovatelkou došel správní orgán k závěru, že stěžovatelka opustila vlast, neboť jí shořel dům a ona nemá kde bydlet a nebyla spokojená s prezidentem Běloruska a se současnou situací v zemi. Tyto důvody nelze dle rozhodnutí správního orgánu podřadit pod taxativně vymezené důvody pro udělení azylu dle zákona o azylu.

Rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 9. 12. 2003, č. j. 46 Az 149/2003 - 27, byla žaloba stěžovatelky zamítnuta. V odůvodnění krajský soud uvedl, že po přezkoumání

žalobou napadeného rozhodnutí došel k závěru, že skutková zjištění, z nichž rozhodnutí vycházelo, byla dostatečná a závěr správního orgánu vyjádřený v napadeném rozhodnutí je v souladu se zákonem. Soud uvedl, že z obsahu spisového materiálu zjistil, že stěžovatelka žádný z důvodů pro udělení azylu dle zákona o azylu netvrdila. Soud se ztotožnil se závěrem správního orgánu, že stěžovatelkou uvedené problémy (požár domu a nespokojenost s politickou situací v Bělorusku) nebyly vyvolány její rasou, náboženstvím, národností, příslušností k určité sociální skupině či pro zastávání určitých politických názorů a svobod. Pokud stěžovatelka v obecné poloze namítala, že nesouhlasí s politikou prezidenta Běloruska, nelze tuto její nespokojenost považovat za projev jejích určitých politických názorů, protože je nikde na veřejnosti neprezentovala a jak sama ve své výpovědi uvedla, nebyla členkou žádné politické strany ani organizace a nikde se na veřejnosti politicky neangažovala. Proto závěr správního orgánu vyjádřený v napadeném rozhodnutí, že stěžovatelka nesplňuje zákonné podmínky pro udělení azylu uvedené v zákonu o azylu, je v souladu s tímto zákonem.

Včas podanou kasační stížností se stěžovatelka domáhá zrušení rozsudku krajského soudu. Důvod své kasační stížnosti stěžovatelka spatřuje v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“), neboť má za to, že krajský soud, stejně jako žalovaný, nesprávným způsobem posoudil právní otázku, jelikož nesprávně aplikoval § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu. Dle stěžovatelky je v jejím případě dán důvod k udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť stěžovatelka patří do sociální skupiny nečlenů zločineckých struktur a je těmito strukturami pronásledována právě z toho důvodu, že není členem těchto struktur a domovský stát tuto situaci toleruje, resp. sám tvorbu těchto struktur podporuje. Stěžovatelka v této souvislosti též upozorňuje na čl. 65 metodologické Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka, který uvádí, že pronásledování se týká za normálních okolností kroků, které podnikají orgány nějaké země. Může však vycházet také od některých složek obyvatelstva, které nerespektují normy stanovené v zákonech dané země. Tam, kde místní obyvatelstvo páchá diskriminační či jinak postihující činy, může být toto jednání považováno za pronásledování, pokud je orgány vědomě tolerují nebo odmítají stíhat, či nejsou schopné zajistit účinnou ochranu. Další důvod k podání kasační stížnosti spatřuje stěžovatelka dále v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., a to proto, že žalovaný nedostatečným způsobem provedl dokazování, a na základě takto zjištěného skutkového stavu nebylo možné ve správním řízení o udělení azylu spravedlivě rozhodnout. Žalovaný zcela nerespektoval situaci stěžovatelky, protože jako účastník azylového řízení má jen velmi omezené možnosti pro zajištění důkazů o perzekuci v domovské zemi, přičemž krajský soud tuto skutečnost ponechal zcela bez povšimnutí. Stěžovatelka další důvod podání kasační stížnosti spatřuje v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť soud nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda správní řízení předcházející podání žaloby trpělo procesní vadou. Stěžovatelka je přesvědčena, že krajský soud měl přezkoumat napadené rozhodnutí i s ohledem na v žalobě citovaná ustanovení správního řádu, přestože jejich porušení nebylo nijak blíže specifikováno. Rovněž nesouhlasí se způsobem, jakým se soud vypořádal s tvrzením žalovaného o neexistenci překážek vycestování.

Z uvedených důvodů stěžovatelka navrhuje napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení. Zároveň stěžovatelka požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření k obsahu kasační stížnosti popírá její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu, tak i rozsudek krajského soudu byly

vydány v souladu s právními předpisy a plně odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatelky učiněné ve správním řízení. Z výše uvedených důvodů navrhuje správní orgán zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání jejího odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas. Jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatelka je zastoupena advokátem. Námitky stěžovatelky nalézají oporu ve tvrzeních, kterými proti rozhodnutí žalovaného brojila již v žalobě. Tato tvrzení jsou tedy namítána dle § 104 odst. 4 s. ř. s. přípustně.

Nejvyšší správní soud po zjištění, že kasační stížnost je podána včas a že je přípustná, přezkoumal napadený rozsudek včetně řízení, které mu předcházelo, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka podala žádost o udělení azylu dne 28. 12. 2000. Svoji žádost odůvodnila tím, že jí shořel dům a nemá kde bydlet a zároveň se jí nelíbí prezident, neboť je diktátor. V protokolu o pohovoru (dále jen „protokol“) pak tyto potíže upřesňuje a uvádí, že se domnívá, že požár jejího domu nebyl náhodný. Dle protokolu o požáru, který sepsali hasiči, byl příčinou požáru zkrat. Stěžovatelka uvádí, že požár jí způsobil bývalý podnájemník, ale policie jí to neuvěřila. Na postup policie podala stížnost adresovanou na Oblastní exekutivní výbor ve V., ale žádnou odpověď nedostala. Pak dle svých slov pochopila, že stěžovat si nemá cenu a je to marná námaha a zbytečná ztráta času a nervů.

Namítaný důvod obsažený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. spočívá v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky může přitom spočívat v aplikaci nesprávného ustanovení právního předpisu na daný skutkový stav nebo sice v aplikaci správného ustanovení právního předpisu, avšak nesprávně interpretovaného.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje s právním posouzením věci krajským soudem i žalovaným. Stěžovatelkou tvrzené pronásledování z důvodu příslušnosti k sociální skupině nečlenů zločineckých struktur ve smyslu ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu nemůže Nejvyšší správní soud akceptovat, neboť v jejím případě se nejedná o sociální skupinu ve smyslu zákona o azylu. Není možné, aby byl azyl přiznáván pouze z důvodu příslušnosti k tak neurčité kategorii obyvatel, jako jsou obyvatelé, kteří náleží k nečlenům zločineckých struktur, a tedy vůbec nevytvářejí sociální skupinu ve smyslu § 12 zákona o azylu, neboť taková interpretace institutu azylu jako výjimečného prostředku ochrany osob, jimž je upírána ochrana státem původu, by popírala účel, pro který Česká republika zákon tohoto typu přijala. Rovněž se závěrem žalovaného i soudu, že na stěžovatelku není možné vztáhnout překážku vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu se Nejvyšší správní soud plně ztotožňuje.

Podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. Nejvyšší správní soud rovněž neshledal, že by skutková podstata, z níž žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel, neměla oporu ve spisech, nebo s nimi byla v rozporu. Naopak je toho názoru, že zjištění učiněná žalovaným vycházejí zejména ze skutečností, které sdělila sama stěžovatelka. Nebylo rovněž zjištěno, že by při zjišťování skutkové podstaty byl žalovaným porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem a že by tato skutečnost mohla ovlivnit zákonnost rozhodnutí, a nelze ani dovodit, že by napadené rozhodnutí žalovaného bylo nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Správní orgán musí umožnit žadateli o azyl sdělit v řízení všechny okolnosti, které považuje pro udělení azylu za významné, avšak není jeho úkolem předestírat důvody, pro které je azyl obvykle poskytován. Tímto způsobem žalovaný v případě stěžovatelky postupoval, přičemž ze spisu není patrno, a stěžovatelka to ani netvrdí, že by byla jakýmkoliv způsobem v průběhu řízení o udělení azylu omezována při sdělení důvodů azylu, jež sama uplatňovala. Nejvyšší správní soud tedy důvody tvrzené ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. v posuzované věci neshledal.

Namítaný důvod obsažený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., jenž spočívá v nepřezkoumatelnosti rozhodnutí soudu pro nesrozumitelnost nebo nedostatek důvodů, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí soudu pro nedostatek důvodů by mohla nastat pouze v případě, že by řízení před soudem trpělo nedostatkem skutkových zjištění, o něž soud opřel své rozhodovací důvody. Takovou vadou by mohlo být, pokud by soud opřel své rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, popřípadě zjištěné v rozporu se zákonem, nebo by pominul některé rozhodné skutečnosti, které byly v řízení prokázány, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny. Za jinou vadu řízení, jež mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí, by mohl být považován postup soudu, v jehož důsledku by za podklad rozhodnutí soudu byl vzat nesprávně zjištěný skutkový stav. Skutkové zjištění by mohlo být vadné též za situace, kdy v hodnocení důkazů je z hlediska závažnosti, zákonnosti, pravdivosti, případně věrohodnosti logický rozpor. Nejvyšší správní soud neshledal pochybení krajského soudu ve smyslu tohoto ustanovení. V této souvislosti zdejší soud odkazuje na svou konstantní judikaturu, podle které žalobní body musí podle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. obsahovat jak právní tak i skutkové důvody, pro které žalobce považuje napadené správní rozhodnutí za nezákonné. Žalobním bodem však není uvedení ustanovení správního řádu, které měl žalovaný porušit, je-li z hlediska skutkových důvodů jen obecně odkázáno na spisový materiál. Krajský soud v rozsudku posoudil průběh celého správního řízení a v rozsudku uvedl, o jaké skutečnosti svoje rozhodování opřel. V odůvodnění krajský soud konstatoval, že po přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí došel k závěru, že skutková zjištění, z nichž rozhodnutí vycházelo, byla dostatečná a závěr správního orgánu vyjádřený v napadeném rozhodnutí je v souladu se zákonem. Soud uvedl, že z obsahu spisového materiálu zjistil, že stěžovatelka žádný z důvodů pro udělení azylu dle zákona o azylu netvrdila. Z hlediska uplatněného kasačního důvodu je podstatné, že stěžovatelka v podání považovaném za správní žalobu žádné porušení procesních předpisů nenamítala a nelze tudíž vyčítat soudu, že se jimi podrobně nezabýval. Krajský soud tak rozhodl v souladu s právním řádem a svoje rozhodnutí dostatečně odůvodnil.

Tvrzení obsažené v kasační stížnosti, že stěžovatelce hrozí při vycestování na Ukrajinu nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení není podstatné, neboť stěžovatelka má běloruskou státní příslušnost.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Za této procesní situace se Nejvyšší správní soud již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Stěžovatelka, která neměla v tomto řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, a proto bylo rozhodnuto tak, že žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. října 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu